

Julia Ebner



Do tmy

Tajný život
extrémistov

N

Julia Ebner

Do tmy

Tajný život
extrémistov



Julia Ebner



Obsah

Úvod	11
ČASŤ PRVÁ: NÁBOR	
1. Iba bieli: Zverbovaná neonacistami	19
2. Redpilling pre začiatočníkov: V utajení v Generation Identity	33
ČASŤ DRUHÁ: SOCIALIZÁCIA	
3. Trad Wives: Medzi antifeministkami	57
4. Len pre sestry: Prijatá medzi nevesty džihádu	75
ČASŤ TRETIA: KOMUNIKÁCIA	
5. Informačné vojny: Konfrontovaná novou mediálnou ríšou Tommyho Robinsona	89
6. Mémové vojny: Špiónkou v najväčšej európskej armáde trollov	109
ČASŤ ŠTVRTÁ: NETWORKING – BUDOVANIE SIETÍ	
7. Alternatívne platformy: Spájanie radikálov z celého sveta	131
8. Nasledujte Q: Uprostred bizarného sveta konšpiračných teoretikov	145

ČASŤ PIATA: MOBILIZÁCIA

- | | |
|--|-----|
| 9. Zjednotenie pravice: Sledovanie alternatívnej pravice a jej sprisahania v Charlottesville | 163 |
| 10. Schild & Schwert: Na neonacistickom hudobnom festivale | 181 |

ČASŤ ŠIESTA: ÚTOK

- | | |
|---|-----|
| 11. Čierne klobúky: Výcvik od ISIS a neonacistických hekerov | 197 |
| 12. Gamifikovaný terorizmus: V subkultúrach, ktoré stáli za útokom na Novom Zélande | 219 |

ČASŤ SIEDMA: JE BUDÚCNOSŤ TEMNÁ?

- | | |
|----------------------------------|-----|
| 13. Všetko sa tak dobre začalo | 235 |
| 14. Desať predpovedí na rok 2025 | 247 |
| 15. Desať riešení na rok 2020 | 253 |

- | | |
|------------------|-----|
| Poznámka autorky | 261 |
| Slovník | 265 |
| PodĎakovanie | 269 |
| Poznámky | 275 |

Julia Ebner
Going Dark: The Secret Social Lives of Extremists

Copyright © 2020, Julia Ebner
All rights reserved
Translation © Beáta Obradovičová
Jacket photo © alexxndr/Adobe Stock
Design & Layout © Ondrej Ivánek
Slovak edition © 2021 by N Press, s. r. o.

Fotografia na obálke má len ilustračný charakter.
Je umelecky spracovaná a korešponduje s témou knihy, ktorou
je anonymita, respektíve skrytosť pravicového extrémizmu v našej
spoločnosti. Osoba na fotografii je len modelom a nemá
žiadny vzťah ku skutočnostiam uvedeným v tejto knihe.

ISBN 978-80-99925-88-6

Mojim rodičom

Úvod

Ako sedemročná som chcela skúmať tornáda. „Chytačka búrok!“ bola moja zvyčajná odpoveď na otázku dospelých, ktorí sa pýtali prváčky, čím chce byť, keď vyrastie. Odkedy som videla film *Twister*, fascinovala ma rýchlosť, sila a nepredvídateľnosť búrok. Aby hlavní hrdinovia *Twisteru* pochopili búrky a dokázali vytvoriť varovný systém, museli v závere filmu preniknúť priamo do stredu tornáda.

Namiesto naháňania búrok sa nakoniec živím prenasledovaním extrémistov. V mnohých ohľadoch sa to až tak nelíši. Podobne ako búrky aj extrémistické hnutia sú rýchle, majú silný deštruktívny potenciál a kedykoľvek dokážu zmeniť smer. Mojou každodennou prácou v londýnskom Inštitúte pre strategický dialóg (ISD) je monitorovanie extrémistických hnutí v Británii, Európe a v Spojených štátoch amerických. Môj tím spolupracuje s partnermi, ktorí disponujú najmodernejšou technikou, alebo s univerzitami ako napríklad Massachusetská technická univerzita (MIT) na sledovaní a analyzovaní škodlivého obsahu na internete – od extrémistickej propagandy až po dezinformácie. Na základe tohto výskumu radím vládam, bezpečnostným silám, technologickým firmám a aktivistom, ako reagovať na aktivity

extrémistov. Neexistuje na to žiadny presný postup; niekedy musíme našu stratégiu meniť za pochodu tak, aby sme dokázali reagovať na ich rýchle taktické zmeny. Okrem toho je táto problematika taká komplexná, že sa nemôžeme sústrediť len na jednu jej súčasť. V jeden deň oznamujem národnej bezpečnostnej službe, že neonacisti uskutočnili transakcie s kryptomenou, ďalší deň radím Facebooku, ako vylepšiť odstraňovanie príspevkov od bielych nacionalistov. Ráno sa ocitám na stretnutí s európskymi politikmi, kde diskutujeme o budúcnosti v regulácii onlinového priestoru, a večer trávim na workshope o prevencii radikalizácie na strednej škole v Sasku.

Ale aj pri všetkých týchto rôznych spôsoboch angažovania sa ma moja každodenná práca udržiava v bubline tých, ktorí sú zodpovední za udržanie súčasného statusu quo, nie tých, ktorí naň útočia. Ide o hru na mačku a myš medzi tými, ktorí sa snažia narušiť a destabilizovať naše demokracie, a tými, ktorí sa usilujú ich chrániť. V konečnom dôsledku sa však v boji proti extrémizmu ponúka vždy len pohľad mačky striehnucej na narušiteľov. Aby sme prišli na to, ako vzniká tá spúšť okolo nás, napadlo mi, že niekto sa musí dostať priamo dovnútra, kde môže pozorovať a študovať hnacie motory tejto mašinérie. Ako krajní extrémisti mobilizujú priaznivcov a lákajú zraniteľných jednotlivcov do svojich sietí? Aké sú ich vízie budúcnosti a ako ich chcú dosiahnuť? Aká je sociálna dynamika skupiny a jej členov a ako sa vyvíja?

Aby som našla odpovede, strávila som dva roky v utajení, prisvojila som si päť rôznych identít a pridala som sa k tuctu technicky špičkových extrémistických skupín naprieč ideologickým spektrom – od džihádov a kresťanských fundamentalistov až po bielych nacionalistov, konšpiračných teoretikov a radikálnych mizogýnov. Počas pracovného dňa som bola mačkou, no vo voľnom čase som sa pripojila k myšiam.

Tento môj osobný výskum ma priviedol k bizarným situáciám, občas na nebezpečné miesta online aj offline. Sledovala

som, ako extrémistické hnutia koordinujú teroristické útoky, spúšťajú dezinformačné operácie a snujú zastrahovacie kampane. Bola som pri tom, keď ultrapravica plánovala smrtiace zhromaždenie v Charlottesville, keď Islamský štát plánoval kybernetické útoky na americkú infraštruktúru, keď nemeckí trollovia koordinovali online útoky na politikov alebo keď talianski neofašisti spúšťali informačnú kampaň, aby ovplyvnili voľby v roku 2018. Zúčastnila som sa na tajnom plánovacom stretnutí v južnom Londýne, na ktoré si bieli nacionalisti prenajali priestory cez Airbnb, na militantnom neonacistickom rockovom festivale na nemecko-poľskej hranici a dostala som hekerské inštrukcie od džihádiov Islamského štátu. Čas, ktorý som strávila v týchto hnutiach, ma naučil veľa nielen o ich stratégiách a taktike, ale vystavil ma ich ľudským rozmerom, ako aj mojim vlastným zraniteľným miestam.

Ozrutnosť odporného obsahu, s ktorým som prišla do kontaktu počas môjho projektu, ma priviedla k vytriezveniu a množstvo zverbovaných mladých ľudí k smútku. Hnutia, ktorých som bola členkou, majú na prvý pohľad veľmi málo spoločné. Ale naučila som sa, že pod povrchom fungujú všetky podobne: ich vodcovia vytvárajú chránené sociálne bubliny, aby podporovali asociálne správanie v širšom svete. Ich členovia globalizujú antiglobalistické ideológie a využívajú špičkovú techniku na realizáciu antimoderných vízií.

Do tmy odhaľuje skryté korene života vo vnútri extrémistických hnutí. Každá časť sa zameriava na iné štádium procesu radikalizácie. Prvá časť knihy *Nábor* sa vnára do preverovacích procedúr americkej neonacistickej skupiny a do európskeho neonacistického hnutia bielych *Generation Identity* (Generácia identity, GI). Časť *Socializácia* skúma zvnútra semenišťá vymývania mozgov pre hnutie *Trad Wives* a nevesty džihádu. Časť *Komunikácia* odкрýva vnútorné stratégie mediálneho boja krajnej pravice, ktorá používa hejterské smršte a armády trollův. V časti *Networking* odhaľujem, ako

extrémisti vytvárajú medzinárodné centrá pomocou sociálnych sietí, a to dokonca aj cez zoznamky, ktoré tvoria základ ich rozrastajúcich sa globálnych sietí. Kapitola Mobilizácia je o ceste, ktorá sa začína v četových miestnostiach organizátorov stojacich za zhromaždením v Charlottesville a končí na najväčšom európskom neonacistickom rockovom festivale v Ostritzi. V Útoku dostávam hekerské inštrukcie od vodcov Islamského štátu a od neonacistických hekerov, následne sa ponorím do subkultúr, ktoré zradikalizovali muža stojaceho za smrtiacim útokom na Novom Zélande v marci 2019. A nakoniec posledná časť Je budúcnosť temná? ukazuje rozsah a povahu extrémistickej výzvy, ktorej všetci čelíme, predpovedá jej vývoj na nadchádzajúce desaťročia a predstavuje desať odvážnych iniciatív, ktoré majú potenciál inšpirovať novú generáciu globálnych nositeľov zmeny.

Vzťah medzi technológiami a spoločnosťou je dlhodobým kľúčom k radikalizácii. V roku 1936 nemecký židovský filozof Walter Benjamin tvrdil, že rozmach fašizmu poháňali vynálezy ako napríklad sieťotlač a prvé technológie fotokopírovania, čo zmenilo verejné vnímanie médií, umenia a politiky. Zrod technologicky pokrokových, no sociálne regresívnych hnutí formoval dynamiku vývoja v Európe dvadsiateho storočia.

Opäť sme svedkami toxickej kombinácie ideologickej nostalgii a technického futurizmu, ktoré môžu určiť smerovanie politiky dvadsiateho prvého storočia. Hnacie motory radikalizácie, ktoré súčasní extrémisti vytvárajú, sú špičkové: umelá inteligencia, emocionálna manipulácia a spoločenská moc. Kombinujú prvotriedne technológie a sociálne zručnosti, aby podporili okrajové kultúry, ktoré apelujú na mladých, nahnevaných a technicky zdatných. Ak sa im to darí, majú potenciál stať sa nebezpečnými silami. Môžu nielen zásadne zmeniť povahu extrémizmu a terorizmu, zároveň môžu redefinovať naše informačné ekosystémy a demokratické procesy a ohroziť naše najväčšie úspechy dosiahnuté v oblasti ľudských práv.

Cieľom mojej knihy je zviditeľniť sociálny rozmer digitálnych extrémistických hnutí. Dennodenne extrémisti uzatvárajú zväzky s novými členmi a zastrašujú svojich oponentov. To, čo bude nasledovať, môže ovplyvniť náš bežný život, a to aj neočakávaným spôsobom. V marci 2016 začali kampusové tlačiarne naprieč Spojenými štátmi spontánne tlačiť neonacistické letáky. V júli 2018 Hamas vytvoril falošnú zoznamovacu aplikáciu zacielenú na stovky oddielov Izraelských ozbrojených síl so škodlivým softvérom, ktorý bol ukrytý v ukradnutých profiloch mladých žien. Počas celého roku 2018 podporovali kampane za brexit stúpenci medzinárodných konšpiračných sietí QAnon. Do januára 2019 sa extrémne pravicoví hekeri postarali o únik detailov z osobného života stoviek nemeckých politikov. A napokon marec 2019 priniesol priamy prenos z doteraz najhoršieho smrtiaceho teroristického útoku na Novom Zélande, ktorý sa stal virálnym.

Súčasnú politickú reakciu na extrémizmus podceňujú skupinovú dynamiku voľne prístupných internetových sietí extrémistov. Napriek tomu, že to už nie sú tradične organizované skupiny, v ich kultúrnych, antropologických a psychologických aspektoch väzí kľúč k ich schopnosti vábiť a ovplyvňovať. Verím, že odhaľovanie týchto sociálno-technických výziev privedie politikov k prehodnoteniu svojich súčasných ťažkopádnych reakcií. Napokon, nemôžeme sa vždy spoliehať len na nich, na bezpečnostné zložky alebo privátny sektor, aby problém za nás vyriešili. Ani zbrane, ani cenzúra neovplyvnia skupinovú dynamiku, ktorá robí súčasné extrémistické hnutia takými úspešnými. Nové zákony a pravidlá dopĺňajú len malú časť skladačky, ale len dočasne a bez garancie, že nakoniec nebudú kontraproduktívne.

Ak by sme sa viac zamerali na jednotlivca, každý čitateľ by mohol bojovať proti šíreniu mizantropických a antidemokratických ideológií. Po niekoľkých rokoch sledovania, ako operujú extrémistické skupiny a ako vylepšujú svoju

taktiku, som presvedčená, že nič nie je mocnejšie ako ľudia vyzbrojení vedomosťami o praktikách extrémistov, ktorí sa snažia využiť slabiny v našich životoch na internete aj mimo neho. Poznám triky, ktoré využívajú extrémisti pri svojich aktivitách, a to ma počas môjho výskumu chránilo pred tým, aby ma vtiahli do svojich radikalizačných osídíel. Prajem si, aby táto kniha pomohla ostatným chrániť sa pred extrémistickou radikalizáciou, manipuláciou a zastrašovaním.

ČASŤ PRVÁ

Nábor

1.

Iba bieli:

Zverbovaná neonacistami

„Kde, do pekla, som sa to ocitol?“ pýta sa Bryan.

„Toto je radikálne pravicová diskusná skupina, zameraná najmä na rasu, tradicionalizmus, spiritualitu, filozofiu, estetiku a literatúru,“ odpovedá administrátor. Jeho meno je Aldrich. Aldrich 4, presnejšie.

„Na získanie prístupu k informáciám len pre členov pošli fotografiu ruky alebo zápästia s kúskom papiera s nápisom MATR – tvoje používateľské meno – časová značka,“ hovorí každému nováčikovi.

„Potom vyplň tento dotazník:

- O1. Aká je história tvojej rodiny, ktorých svojich predkov poznáš?
- O2. Koľko máš rokov?
- O3. Aké sú tvoje politické názory?
- O4. Aké sú tvoje náboženské alebo duchovné názory?
- O5. Si homosexuál alebo nejaký iný typ sexuálneho devianta?“

Fotka Bryanovej ruky sa čoskoro objaví v četovej miestnosti